

Aktstykke nr.

Folketinget -NaN

Udenrigsministeriet. København, den 9. november 2021.

- a. Udenrigsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2021 afgives tilsagn om tilskud på ca. 49,0 mio. kr. til Den Nordiske Udviklingsfond (NDF). Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2021 opførte bevilling under § 06.37.03. Regionale udviklingsfonde, gældslettelsesinitiativer og øvrige fonde.

b. *Baggrund*

Klimaforandringerne er globale, men de rammer skævt. Det er de fattigste og mest skrøbelige lande, som ofte bliver hårdest ramt og samtidig har færrest ressourcer til at tilpasse sig klimaforandringerne konsekvenser. Et varmere klima med forandrede nedbørsmønstre og hyppigere naturkatastrofer truer med at underminere de seneste årtiers fremskridt for at bekæmpe fattigdom og nå verdensmålene. Særligt Afrika er sårbar. Det kan også føre til øget fattigdom, ulighed og konflikter – som igen kan bidrage til øget ustabilitet, fordrivelse og irregulær migration.

Der er derfor behov for hurtig handling, hvor der både mobiliseres ressourcer til klimatilpasning og er rum til at finde innovative løsninger frem til at håndtere klimaforandringerne lokalt. Det er kræver også, at udviklingslandene har kapacitet og viden til integrere klimaforandringer i deres fremadrettede planlægning samt at fremtidige investeringer er klimasikrede og tilgodeser de fattigste befolkningsgrupper behov. Dertil er der særligt behov for at sammentænke klima og naturbevarelse tættere.

NDF er i dag en dedikeret klimafond målrettet mod at yde støtte til udviklingslandene for at takle klimaudfordringen. Fonden blev etableret i 1989 og har siden 2009 udelukkende ydet støtte til klimaprojekter i udviklingslande. Fonden har særligt fokus på Afrika og på at mobilisere finansiering til klimatilpasning. I oktober 2020 nåede de fem nordiske lande - Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige - til enighed om at genopfylde fonden med 350 millioner euro (ca. 2,6 mia. danske kr. ved dagskurs 15. oktober 2021) over en tiårig periode (2021-2030). Den danske andel af den planlagte genopfyldningen udgør 21,8 pct. af genopfyldningen og første indbetaling finder med nærværende sted i 2021. Med genopfyldningen styrkes NDF som en stærk nordisk klimafond, der kan støtte udviklingslande med at tilpasse sig klimaforandringerne.

Projektbeskrivelse

Genopfyldningen har til formål at konsolidere og styrke NDF som en stærk nordisk klimafond, der har som hovedformål at takle udfordringen mellem klima og fattigdom i udviklingslande for at nå verdensmålene.

Fondens nye strategi (2020-2025) har styrket ambitionen om særligt at mobilisere finansiering til klimatilpasning og finde nye løsninger til øge modstandsdygtigheden over for klimaforandringerne. Størstedelen af fondens midler vil blive målrettet de mindst udviklede lande og skrøbelige stater; heraf vil mindst 60 pct. blive målrettet Afrika. Desuden forsøger fonde at lave koblinger mellem økosystembevarelse og klimatilpasning i både byer og landdistrikter. I stigende grad forventes fonden at fokusere sine indsatser mod klimatilpasning.

Det danske bidrag til NDF vil styrke fondens position i den internationale klimaarkitektur, som en agil og innovativ nordisk klimafond. Fonden har bevist gennem de seneste 10 år, at den kan udfylde en vigtig rolle ved at indgå tidligt i nye og innovative partnerskaber, som efterfølgende kan blive skaleret op med både privat, offentlig og international klimafinansiering.

NDF vil som led i genopfyldningen også styrke sin nordiske profil og understøtte fælles nordiske klimaprioriteter og værdier. Det betyder bl.a., at fonden har et fokus på at støtte en social inklusiv grøn omstilling, hvor de fattigste lande og befolkningsgrupper støttes til at modstå klimaforandringerne. Mindst halvdelen af NDF's ressourcer vil derfor blive givet som gavebistand, mens resten vil blive allokeret som lån og investeringer i innovative klimafinansieringsfaciliteter. Den finansielle fleksibilitet gør, at NDF kan indgå i mange forskellige typer af partnerskaber og indgå tidligt i etableringen af nye projekter og klimainstrumenter. NDF implementerer sine ressourcer gennem partnerskaber med bl.a. de multilaterale udviklingsbanker, innovative klimafinansieringsfaciliteter, FN-organisationer og andre klimarelaterede institutioner.

Budget

Tilsagnet på 49,0 mio. kr. vil blive afgivet i 2021 og regnskabsført under § 06.37.03.13. Den Nordiske Udviklingsfond. Tilskuddet forventes udbetalt i 2021.

Væsentlige risikoelementer

NDF yder tidlig og agil projektf finansiering, hvilket også øger risikoprofilen for nogle af fondens bevillinger. Det er dog et bevidst valg, da fondens formål er at gå forrest for at vise nye veje til at mobilisere finansiering til klimatilpasning. Risikoen minimeres ved, at NDF har styrket sin kapacitet inden for monitorering og evaluering. Dertil er en række nye procedurer og politikker for screening og udvælgelse af projekter også blevet opdateret inden for det seneste år.

En anden risiko for NDF er, at fonden ønsker at præge nye projekter ved at yde tidlig og fleksibel klimafinansiering. NDF's begrænsede størrelse og ressourcer kan dog være en mulig forhindring for at opfylde denne ambition. Erfaringen har dog vist, at tidlige finansieringstilsagn og gavebistand giver NDF indflydelse og en plads ved forhandlingsbordet blandt de større institutioner. I det lys er NDF's sekretariat også blevet styrket for at kunne løfte denne opgave og en stærkere nordisk profil er en målsætning i den nye strategi for fonden.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet der er tale om en udmøntning, som har til hensigt at følge udviklingsbistandens øvrige udmøntninger fra en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 39,0 mio. kr., jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. BV 2.2.7 under § 6.3 Bistand til udviklingslandene.

- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2021 afgives tilsagn om tilskud på ca. 49,0 mio. kr. til Den Nordiske Udviklingsfond (NDF). Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2021 opførte bevilling under § 06.37.03. Regionale udviklingsfonde, gældslettelsesinitiativer og øvrige fonde (*Reservationsbev.*)

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 9. november 2021

FLEMMING MØLLER MORTENSEN

Til Finansudvalget.